

Korošec.

Gospodarski in političen list za koroške Slovence.

Izhaja vsako drugo soboto

v Kranju (tiska Iv. Pr. Lampret; izdaja konsorcij „Gorenjca“; odgovorni urednik Lavoslav Mikus).

Velja za celo leto 4 K in se plačuje naročnina in inserati naprej. Vsi rokopisi, pisma in druge pošiljave naj se pošiljajo na uredništvo in upravništvo „Korošca“ v Kranju. Rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plačuje za enostopno petletno vrsto za enkrat 12 v, za dvakrat 18 v za trikrat 24 v, za večkrat po dogovoru.

Posamezne številke stanejo 10 vin.

Štev. 17.

V Celovcu, v soboto, dne 24. julija 1909.

Leto II.

Pot v pogubo.

Marsikateri rodoljub na deželi gotovo kar ni mogel verjeti, ko je bral ali slišal o najnovejšem „delu“ naših patentiranih voditeljev v Celovcu. Kako tudi. Že več ko 20 let deluje družba sv. Cirila-Metoda na Koroškem po svojih podružnicah. Ni ga Slovenca na Koroškem, ki bi ne vedel, koliko narodnega dela so opravili ti shodi; koliko nasprotnikov so pridobili, koliko mlačnih zbudili in koliko narodnjakov utrdili za nadaljni boj z nasprotniki. Ti shodi so bili naša zbirališča, na te shode prišli so govorniki in pevci iz raznih krajev širne Slovenije in tukaj smo se učili spoznavati, da smo „ene matere sinovi“. Kje bi bili Slovenci na Koroškem, če bi ne imeli svoje ljube budilke družbe sv. Cirila in Metoda in njenih podružnic, ki so bile podlaga narodnega gibanja na Koroškem. Podružnice so pripravljale pot, da je politično društvo za časa volitev sploh kaj doseglo in lahko rečemo, če bi ne bilo teh podružnic in rodoljubov, ki so se zbirali in vsodbujali pod to streho, bi ne imeli še nobenega slovenskega poslanca.

in zdaj pa pride nesrečni doktor Brejc pa oznani očiten boj proti družbi in proti podružnicam. Zakaj vendar, se vprašate!? Glavni vzrok, katerega ti gospodje tudi sami priznajo, je ta, da se pred dvema letoma, ko je bila skupščina družbe sv. Cirila in Metoda v Bohinju, ni izvolil odbor, katerega je po vsej sili hotel imeti dr. Brejc. To seveda ni nič čudnega, kajti podružnice so zasedane po celi Sloveniji in vsi ti zastopniki se pač niso marali ukloniti komandi dr. Brejca. Pripomniti pa moramo, da so tudi sedaj v glavnem odboru kar trije Korošci!

Če bi ne bilo g. dr. Brejcu samo za osebno nasprotstvo, potem bi bil moral vedeti, da se odbor menjava od leta do leta; če bi kak odbor ne zaslužil zaupanja, se ga pač ne voli več. Noben resen človek, kateremu je za stvar več kakor za osebe, pa ne bo radi tega napovedal boj družbi! V tem slučaju pa se je pokazalo, da je novi odbor zaslužil zaupanje Slovencev, bolj kot kateri prejšnjih, katere dr. Brejc pa nikdar ni

napadal. Novi odbor je začel delati tako marljivo in vstrajno, da so dohodki družbe znatno poskočili, tako, da se sedaj na Koroško s podporami čisto drugače lahko ozirajo, kakor prej! Da je novi odbor delaven, to je priznal na lanskem občnem zboru v Pluju celo g. župnik Treiber, ki je videl in spoznal na lastnem telesu, kako sovražijo našo družbo nasprotniki (in dr. Brejc — lepa družba! Opomba stavca).

Toda kaj delo, kaj marljivost tem gospodom zadostuje, da ne morejo čez vse komandirati, kakor hočejo in tiste sovražijo iz dna duše. To je torej en vzrok. Drugega tudi sami priznajo. Ko so namreč videli, da njih dosedanji skrivni in javni napadi na družbo nič ne pomagajo, ker družba napreduje tudi brez njih podpore, so se ji začeli zopet bližati. „Mir“ družbe ni več napadal, ampak priobčeval poročilo o shodih, gospodje „Wettermacherji“ pa so se obrnili na družbo z sledečim predlogom: „Ti družba odreči se moraš vsakemu delovanju na Koroškem, denar katerega bomo nabrali, je sicer Tvoj, toda ostati mora na Koroškem, za to pa imaš čast, da si naš finančni minister. Potovalnega učitelja, katerega bomo mi imenovali — plačala boš Ti!“ Zdaj pa si oglejmo ta predlog malo bolj natančno. Če ga še tako dobrovoljno preštudiramo, vendar ne pride drugega ven, kakor to, da bi ti naši voditelji sicer radi vzeli in pobrali nabrani denar in seveda tudi še več, — kajti to, kar se nabere na Koroškem niti petdeseti del ni od tega, kar družba sedaj na Koroško pošlje. — Denar bi jim toraj dišal in tudi to, da bi ga lahko razdeljevali po svoji volji; — družba pa, ki ima po svojih pravih pravico delovati po vseh slovenskih deželah — bi morala na Koroškem — molčati. In vendar sedaj bolj kot kdaj potrebujemo pomočnikov, ko vendar tudi naši nasprotniki, ki so vendar močnejši, dobivajo pomoči od zunaj; turnarji, pevci, govorniki pridejo iz raznih dežel in krajev nasprotnikom na pomoč. Ti gospodje pa bi ne hoteli trpeti tukaj nobene pomoči, kakor kvečjemu kakega kranjskega klerikalca. Že iz narodnega stališča, potem pa tudi radi svojih pravil, se družba ni smela udati tej najnovejši

zahtevi dr. Brejca, ne glede na to, da je taka zahteva čisto navadno rečeno taka neumnost, da bi se jej kozli smejali. In ker mu je tudi to izpodletelo, zato pa nova jeza in — maščevanje. Sklicali so shod celovške podružnice, — da bi jo razdrli, to najprej, kakor pravijo, po tem pa še druge na deželi. — (Če bo povsod tako gladko šlo, pravimo mi!) Ker so se bali, da se vendar ne bodo pustili vsi Slovenci slepo komandirati, najeli so za ta občni zbor, celo take Slovence, ki so na shodu — nemško govorili in pa take, ki so bili prvič na kakem shodu in menda tudi zadnjič. Koliko je moral ubogi Erat letati, da je dobil 22 slepo pokornih možiceljnov, med tem ko je bilo drugih za 10 manj. Tudi ti bi bili lahko dobili kake postrežke, toda mislili so si, čemu? Že prej so govorili Erat in drugi, kaj da bo; zato, tudi marsikaterega Slovenca ni bilo; ni vsak zato, da bi se tam kregal z ljudmi, katerih ne pozna in ki so že prej najeti za kako gotovo glasovanje! O shodu samem ni mnogo poročati. Dr. Brejc, ki je že prej bil naročil, da urednik „Mira“, g. Smodej, stavi predlog na razpust podružnice, je družbo nesramno napadel, in trdil take debele neresnice, da ga je lahko sram. Pravil je, da je družba kriva, če je šolsko vprašanje na Koroškem v zadnjih 20 letih za 100 procentov nazadovalo, da je družba kriva, če ležijo nekatere šolske pritožbe že 15 let pri ministrstvu in da družba za Koroško premalo daruje.

Kdor pozna naše politične razmere, se mora pri takih besedah ali smejeti taki bedariji, ali pa zjeziti nad tako lažjo. Deželni šolski svet in vlada sta dosedaj preprečila vsako izboljšanje šol. Ko je šolski nadzornik Palla še živel, je „Mir“ vedno trdil, da je Palla vsega kriv, prej je bil krivec deželni predsednik — jasno pa je, da odloča o tem vlada in da družba, ki ima pravico vzbujevati narod, da se poteza za dobre šole, na šole same nima in ne more imeti upliva, ker vendar ni politično društvo! Zakaj pa kat. politično društvo ni nič doseglo, in zakaj dr. Šušteršič in drugi, na katere se je politično društvo gotovo obrnilo, tudi ničesar? Zakaj vprašamo! Zakaj pa ti niso mogli vzbuditi iz spanja tistih pritožb?!

PODLISTEK.

Turki in njih vera.

(Po A. W. Grubeju)

Dalje.

II.

Vsak romar, ki stopi v Mekko, je zavezan, da takoj obiše sveto mesto. Ponudi se mu navadno pol ducata Metovefov, ljudi, ki kažejo pot. Ko stopi romar v mošejo in zagleda Kaabo, opravi gotovo molitev in se vrže štirikrat na tla, kar imenujejo mohamedanci „Rikat“. Zahvali se na ta način Begu za milost, ki mu jo je izkazal s tem, da mu je dopustil doseči srečno sveto mesto. Prisedši do Kaabe, se postavi „črnemu kamnu“ nasproti in naredi dva „Rikat-a“; potem se dotakne kamna ali ga pa poljubi, ako ni pretesno. Prične se hoja, Tovaš, krog Kaabe, a tako, da je ta vedno na levi strani. Kaaba se obhodi sodemkrat in sicer prve trikrat lete v spomin na profeta, ki je letel trikrat krog in s tem dokazal, da ni bolan, kakor so trdili njegovi sovražniki. Po vsakem obletu se morajo opraviti tiho gotove molitve; naslednje se poljubi črni kamen in vrata, pritisne prsi na vrata in prosí z razprostrtimi rokami za odpuščanje gre-

hov. Preden se odpravi, naredi še dva „Rikat-a“. Ko so ceremonije pri Kaabi opravljene, se poda vsak romar k studencu Cavcem, kjer popije po dovršeni molitvi vode, kolikor je hoče ali more.

Po končanih opravilih se podajo romarji na breg Srafa in od tam na kraj Merono, kjer prosijo obrnjeni, proti mošeji Boga za pomoč, na svetem potovanju. Pot je dolga kakih 700 korakov. Tu sledi tretja ceremonija, obisk Omrah. To je kraj z malo kapelico, poldrugo uro od Mekke. Romarji si puste porezati vse lase, predno se podajo na ta sveti kraj. Brivec opravlja pri tem delu neko molitev, katero vedno ponavlja. Romanje v Omrah je sicer po postavi strogo zapovedano, toda od romarjev se večidel zanemarja.

III.

Nekatera mohamedanska verska plemena pa cenijo bolj kakor mesto Mekko, mesto Medino z mošejo profeta Mohameda. Zmana je mošeja daleko pod imenom „mošeja profeta“, ker jo je namreč pustil Mohamed postaviti. Imenuje se pa tudi „sveta mošeja“. Glede velikosti zaostaja za to v Mekki, kajti ona meri samo 165 korakov v dolžini in 130 v širini, drugače pa je ravno tako zidana; mesto Kaabe stoji notri poslopje z grobom Mohameda. V jugovhodnem kotu mošeje stoji in

sicer tako, da je poslopje oddaljeno od zida na jugu 25, od zida na vzhodu pa 15 korakov. Da se grobu ne pride preblizu, je obdan z ograjo (El Hedra), ki tvori nepravilen štirikot, kakih 20 korakov v obsegu. Ograja je železna, zeleno pobarvana in nosi bronaste napise, katere pa ima ljudstvo za zlato. Napisi so pa jako gosti, da se skoz nje ne vidi notranjost; samo nekaj majhnih oken je na vsaki strani omrežja in sicer kakih pet čevljev nad zemljo.

Na južni strani se vije krog oken srebrn napis: „Ni drugega Boga kot je Alah in Mohamed je njegov profeta.“ Ograja ima štiri vrat; troje je vedno zaprtih, četrta pa se odpro vsako jutro in vsak večer, da morejo Evnuhi pobrisati prah in prižgati syetilke. A tudi druge osebe smejo vstopiti, ako podare Evnuhu nekaj španskih piastrev. Ljudem istega stanu, kakor pašam ali pa vodnikom karavan, je vhod prost. Sredi ograje stoji štiroglasto zidovje iz črnega kamnja, pokrito kakor Kaaba s svilo razne barve, ki je nasita z različnimi cvetlicami in arabeskami. Kroginkrog je zlat napis. V središču tega zidovja je grob Mohameda in njegovih prijateljev in naslednikov.

Konec prih.

Zato, ker so se ravno ti gospodje — katerim je Koroška deveta briga — premalo ali sploh nič ne brigali za nas in kakor pri volilni reformi (po trditvah dr. Brejca samega) naravnost delovali proti nam! Družba pa v zadnjih letih izdaja celo poseben list, da lažje opozarja vso slovensko javnost na koroške krivice in podpira Koroško vedno bolj, seveda, ne da bi vprašala dr. Brejca, kam! Posebno v zadnjih letih, odkar je nov delavnejši odbor, se zanima in stori vse za Koroško. Prej pa, ko je bil odbor po Brejčevi volji, se je morda res premalo brigala, toda takrat nobeden od naših kranjskih klerikalcev ni nič rekel in se tudi ni pritožil. Z debelimi neresnicami in najetiimi glasovi so začeli z razdirajočim delom na Koroškem in ta pot pelje v pogubo! Zato pa nas veseli, da so se takoj našli gospodje, ki so, ne zmeneč se za čenčarije dr. B., takoj ustanovili v Celovcu novo podružnico in tej podružnici kakor vsem neodvisnim narodnim Slovincem na Koroškem želimo iz srca najlepših uspehov. Glede na postopanje dr. Brejca pa samo povdarjamo, da je on prvi, ki je zanesel kranjski razpor na Koroško!

Svetovna politika.

Od poljake strani je izšla inicijativa, da bi se vlada naprosila, naj skliče državni zbor začetkom septembra na 14 dni, da bi se konstituiral in izvolil odseke. Sklicanje bi imelo namen, dati odsekom priložnost, da lahko delujejo tudi med zasedanjem delegacij.

Tržaški deželni zbor, ki je kakor znano obenem občinski svet, je bil pravkar šele izvoljen. A nekateri italijanski časopisi že poročajo, da ga misli vlada razpustiti. Bolj verjetno bi se nam zdelo, če bi se razveljavile volitve, zakaj povoda za razveljavljenje bi dalo dovolj, kar so počeli italijanski nacionalisti pri teh volitvah.

Imuniteta poslancev. Ker so bile v državni zbornici vedne pritožbe radi kršenja imunitete po sodiščih, je izdal justični minister dr. Hoehenburger na deželna nadsodišča natančna navodila, kako imajo postopati, da ne bodo sodišča kršila imunitete poslancev.

Sičinski pomiloščen. Cesar je pomilostil dijaka Sičinskega, ki je bil radi umora ces. namestnika Potočkega obsojen v smrt. Kazen mu je izpremenjena v 20 letno ječo.

Car Nikolaj poseti sultana. Car Nikolaj je naznanil sultanu Mohamedu, da ga poseti še to jesen v Carigradu.

Perzija. Teheran, 17. julija. Teheran je popolnoma v rokah revolucionarjev. Vsi častniki šahovih čet in kozakov, izvzemši ruskega polkovnika Ljakova in dva druga oficirja, so se vdali revolucionarjem, ki so vsem prizanesli življenje. Bazarji se odpirajo. Šah Mohamed Ali bo s svojimi ženami pod ruskim varstvom odpravljen do Kazvina, kjer ga sprejme odotni kozaški polk in ga odpravi v Enseli.

Dopisi.

Celovec. Občni zbor akad. ferijal. društva «Gorotan» se vrši dne 29. t. m. Kraj in vspeled naznanimo tovarišem pravčasno. Glej Narodne zadeve!

Borovlje. (Tajče Messerhelden.) Dne 27. junija so nemški in nemškutarški turnarji vlačili slovensko zastavo po blatu; kakor divje zverine so jo teptali z nogami, potem pa so jo začeli pehati z nožmi, zraven pa so rjuli in tulili: «Jec tumr di bindišem obsteht». To je torej tista velika deutsche Kultur! Kdo bi se takega pečenjenja ne sramoval. Naši nemškutarji pa so bili tega veseli in ponosni, kakor bi s tem bogve kak napredek storili. To je dokaz, da so po večini še čisto podivjane in posurovele zverine, ki kakor volkovi prežijo na Slovence. Hajl taki nemški kulturi! Našim zverinskim nemškutarjem pa kličemo:

Vi nemčurji
ste dihurji,
kri slovensko pijete.
Nas pijani,
podivjani
z nožem zalezujete.

Borovlje. Pri krasnem vremenu in proti vsemu pričakovanju lepi udeležbi se je vršila dne 18. t. m. na vrtu gostilne g. P. Mišica, p. d. pri Tončku veselica, katero je priredila združeno z občnim zborom Ciril-Metodova podružnica za Borovlje in okolico. Kot govornika sta nastopila gospoda dr. C. Oblak in stud. iur. I. Čemer. Oba govornika sta žela za svoje izvrstne govore mnogo pritrjevanja in pohvale. Z velikim govorniškim učinkom govorjene besede o vzajemnosti vseh slovenskih političnih strank na polju narodnega delovanja so naravnost elektrizirale poslušalce.

Pri volitvah se je nanovo izvolil stari odbor. Pri veselici so sodelovali tamburaško društvo „Strel“ ter pevci iz Glinj (pevsko društvo „Drava“) in iz Podljubelja. Nastopil je tudi prvič novi borovski pevski zbor, ki šteje že okoli 20 članov, s krasno pesmijo „Slovensko dekle“. Nismo se mogli dovolj načuditi, kako so se mogli naši pevci v tako kratkem času naučiti tako dobro, da so zapeli pesem tako milo in ubrano kakor stari, izurjeni pevci. Čestitamo našim pevcem in jim kličemo: Le tako naprej in bodočnost bo naša. Tudi čisti dobiček veselice je bil zelo velik.

Borovlje. (Tajče Bildung.) Še ni dolgo, ko so nemški turnarji vzeli raz Šajnikovo lipo slovensko zastavo, jo vlačili po blatu ter pehali z noži in vpili: „Jetzt tun wir die Windischen abstechen“. Ko je naša podružnica z dovoljenjem okrajnega glavarstva v Celovcu dala nabiti slovenske lepake po Borovljah in okolici, so jih nemškutarji potrgali. Neki županov vajenec je rekel: „Saj sem plačan zato“. Občinski policist je hodil z lojtro po Borovljah in potrgal plakate. O tem se bo še govorilo na drugem mestu, da višja oblast pouči našega župana, katere pravice ima on in katerih ne. Občni zbor podružnice so hoteli razbiti naši nasprotniki. Dobili so kakih 25 turnarjev iz Celovca, ki so prihruli na vrt Tončkove gostilne. Slovenci so bili vsi mirni in hladnokrvni, tako da so nemškutarški rafovci takoj uvideli, da s svojo kulturo nič ne opravijo. Potem so prišli žandarji, ki so Damkovega Foltija in njegove lepe prijatelje gnali na cesto. Tukaj so začeli ti tako zverinsko tuliti, da bi človek mislil, da se je vsem začelo mešati. Tudi o tem se bo še spregovorila beseda na poklicanem mestu, a mi smo nemškutarškim hujskarjem za te prireditve hvaležni, ker se bodo zdaj začele odpirati oči tudi marsikateremu nemškutarju, ker ga mora biti sram take zverinske surovosti. No, pa hajl, tajče Bildung! Kaj pravite Vi k temu, Trnjakov Jodl?

Spodnji Rož. V torek, dne 20. t. m. je bil na dunajski visoki soli promoviran za doktorja filozofije gospod Tomaž Sušnik, doma v Šmarjeti pri Žavru. Mi mlademu gospodu doktorju iskreno čestitamo, ker nas nad vse veseli, da je zopet en koroški Slovenec do najvišje akademične časti. — Komaj je preteklo eno leto, in štirje koroški Slovenci so postali doktorji. No, cenjeni gospodje nemškutarji, vi vedno pravite, da so Slovenci neumni in da so samo „deutsch-freundlich Slovenen“ pametni; mi pa pravimo, da je narobe res. Kdor je nemškutar, tisti je tudi neumen, ker sicer bi ne bil nemškutar. Samo en dokaz: V Spodnjem Rožu sta v zadnjih dveh letih dva slovenska visokošolca postala doktorja, izmed nemških pa še eden ne. Visoke glave brat bi sicer rad postal „dohtar“, pa študiranje mu je obtičalo v grlu, prejkone, ker je tudi tako pameten, kakor so vsi nemškutarji, in mesto „dohtarja“ je postal samo „magaciner“.

Borovlje. Občni zbor puškarske zadruga je bil dne 11. t. m. Letno računsko poročilo ni bilo potrjeno, ker se nahaja v njem nekaj napak, katerih visoko učeni Ogrizovi podrepaniki niso mogli uvideti, katere pa je dokazal g. A. Stangl. Vkljub temu, da prejšnji odbor še ni smel odstopiti, vršile so se volitve novega odbora. Te bodo bržkone ovržene, ker je polovica volilcev med volitvami odšla. Župan Ogris je prišel v ožjo volitev; to je dokaz, da je izgubil zaupanje med puškariji, od katerih Borovlje žive. Torej bi lahko odložil svoje župansko mesto. Zgodilo se je mnogo nepostavnosti. Tudi znana zabita glava je prizadeta in bo bržkone kaznovana, ker je nepostavno vplivala na volilce. Vsa čast gre tistim samostojnim mojstrom, ki se niso ustrašili javno nastopiti proti tistim ljudem, ki hočejo zadrugo uničiti. Sram pa naj bo tiste, ki se Ogriza tako boje, da si proti njegovi volji še na stran ne upajo iti. Okrajno glavarstvo v Celovcu bi prosili, da blagovoli poslati na prihodnji izvanredni občni zbor takega zastopnika, ki volilne in društvene postave dobro pozna, bo popolnoma nepristranski postopal in da bodo ljudje imeli pred njim rešpekt.

Spodnji Rož. (Kresovi.) Krasen je bil sprehod na predvečer sv. Cirila in Metoda po polju v Spodnjem Rožu. V dolini kakor na hribih se je svetilo, v znamenje, da se čuti večina prebivalstva še slovenska. Niso se ustrašili rodoljubi iti na visoke gore zažigat kresov, in trpeti in se mučiti pri napravljanju, v dokaz, da se nobenih težav ne

bojijo, kjer se gre za narodno delo. Videli smo razsvetljeni Matzen in Hrlovc, kjer so goreli kresovi do polnoči, videli smo razsvetljene majhne hribe in dolino. Vrli Dobrovčani so napravili tik pred Borovljami velik kres in Podljubeljčani so peli krasne pesmi okoli ognja. Ko sem se vračal domov, sem videl Trnjakovega Jozeja čisto razburjenega leteti na Dobravo, kajti mislil si je, to je vendar grozna predrznost zraven hiše, ki je posestvo sorodnikov, napraviti tak velik kres. Gotovo si je to jezo do jutra ugašal s šampancem.

Borovlje. Med onimi kulturonosci, ki so bili v nedelo od župana Ogriza naročeni, da bi razbili zborovanje in veselico pri Tončku na Dobravi, je bilo tudi človeče, ki je spoznalo potrebo, pokazati ljudem svoje zmožnosti — bil je to učitelj Wrulich, p. d. Tomov smarčej. Pred dvema letoma je bil on še eden tistih, ki so se prvi priglasili kot člani podružnice sv. Cirila in Metoda, kajti lastnoročno je podpisal nabiralno polo — če je tudi izpolnil svojo obljubo, o tem naj sam vpraša svojo vest. Tedaj se je še javno označil kot Slovana, pisma je kolekval z narodnim kolekom, vedel se je dostojno. A v nedeljo dne 18. t. m. smo ga že videli med ono najeto druhaljo, ki je motila javni mir ter nesramno hotela nadlegovati mirne domačine. Doma pravijo, da hoče s samo gospodo občevati, res fini ljudje so bili to, med katerimi smo ga videli v nedeljo. — Poštenjak k postenjaku, baraba med barabe, gliha pa vedno vkup striha!

Borovlje. Občni zbor in veselica podružnice sv. Cirila in Metoda za Borovlje in okolico sta se jako dobro obnesla, akoravno so ju hoteli Trnjakov Jozej, župan Ogriz in sodrugi po najetih hajlovcih razbiti. Naše nasprotnike je silno jezilo, ker smo zborovali pred vratmi borovske nemčurske trdnjave — a v tolažbo jim rečemo sledeče: Lani smo zborovali na Dolih, letos na Dobrovi, prihodnje leto pa se vidimo v Borovljah samih!

Borovlje. (Narath.) V našem kraju, ki je sicer na glasu, da ima najbolj radikalno-nemško učiteljstvo (n. pr. veliki Nemeč Kusternik), še nismo imeli učiteljske moči, ki bi se tako strastno trudila, da narodno izpridi naše otroke, kakor to počenja pod protektoratom celovške gospode Lemiš in Dobernik stoječa suhotna učiteljica Narath. Ta ženska, ki nima niti sposobne skušnje, je bogve po kaki protekciji prišla v Borovlje, kjer zdaj pridno maha in korači ob strani znanega Jozija. On preganja moštvo, Narath pa za njim pobira ženstvo. Oba pa sta edina v tem, da sta za nemški „Turnverein“ pobrala gradivo iz ljudske in strokovne šole. Mi si dovoljujemo tukaj ponižno vprašanje: Od kod, od katere oblasti pa imata dr. Maurer in njega pomočnica Narath dovoljenje, da zbirata šolsko mladino v takem društvu in jo pustita nastopati javno v uniformi? Ali je res učiteljica Narath to dovoljeno, ker je njen oče z Dobernikom „per du“? Najbrž, ker se je že sama hvalila okrog, da se ji ni treba bati nikogar. Mi pa smo prepričani, da se tu vendar da še kaj ukreniti, posebno, ker svet ne neha v Celovcu in ker Dobernik in Narath še davno nista prva za cesarjem. A ni še dovolj, da je ta oseba med šolskim letom javno z otroki nastopala z nemškimi „Turnvereini“, zdaj v počitnicah jih je začela goniti že tudi po okolici, da kriče in tulijo kakor kake pijane barabe. Ali je to tudi vzgoja? Gdč. Narath, kako si naj tolmačimo to, da ste vi, neomožena ženska, šli z otroki pet podoknice oženjenemu dr. Maurerju? Zakaj ste mu dali štirikrat zakričati „heil“? Če ste bili navdušeni vi, ker ste slučajno prišli iz gostilne, ne mislite si, da je navdušen celi svet. Vpričo vsega tega vprašamo: 1. G. Kusternika, šolskega vodjo v Borovljah; 2. c. kr. okr. glavarja g. pl. Grabmayerja v Celovcu in 3. g. deželnega šolskega nadzornika Bendo: Vam je li znano provokatorično in protipostavno nastopanje učiteljice Narath v Borovljah, in kdo ji je dovolil javno nastopati s šolskimi otroci in to v uniformi z nemškimi „Turnvereini“? Toliko za zdej, nit pa se prede naprej!

Klanče. Tudi mi, slovenski kmetje iz majhne, jako prijazne vasi, nismo pozabili spoštovati god slovenskih aposteljnov. Na predvečer tega slavnega

„ Našim rodbinam priporočamo „
Kolinsko cikorijo!

dneva, ko nam je iz stolpa line večerni zvon zapel, zažgali smo na našem klancu, imenovan „križ“ grmado, katera je razsvetljevala temni večer. Ko se je plamen dvigal proti zvezdam, so začeli mladeniči, po katerih žilah vre slovanska kri, streljati z „movžarjem“ da je kar grmelo in bučalo po slovenskih vaseh. Živio-klici in slovenske narodne pesmi so se izlivale iz ust. Tej prijetni zabavi nasproti se je zaslíšal nesramni glas „hajl“. Vtihtilo je petje in kar strmela je vesela družba. Vprašalo se je: „Od kod prihaja, iz katerih ust? A kmalu smo spoznali, da je glas 18 let starega fanta Franca Gabelniga, sina slovenskih staršev, doma v Drabunašah pri Habnerju, kateri je stopal po sredi naše premajhne vasice in na vse grlo vpil „hajl“, kakor da bi ga čreva bolela. Ta nesramni fant, ki ne zna drugega nemško vpiti, ko to besedo „hajl“, naj ostane doma ali pa naj gre v gozd in tamkaj razšira nemški duh. Častitam, dober uspeh Nemcem, kajti tako drevo more dober sad roditi. Bog mu daj sedaj pamet in razsvetli mu um in spravi ga na pravi pot. Mi pa, kot slovenski kmetje povemo vam, slovenski mladeniči, pustite takega neumneža v miru, ne občujite ž njim in tako bode izpolnjevali svojo dolžnost.

Narodne zadeve.

Socialno-demokratski državni poslanec Pagnini v Trstu je odložil državnozborni mandat in iztopil iz socialno-demokratske organizacije zato, ker so slovenski socialni demokratje v Trstu pri deželnozbornih volitvah kandidirali dva slovenska socialno-demokratska kandidata in s tem izdali, kakor pravi Pagnini, laški značaj Trsta. Iz Pagninijevega nastopa je razvidno, da so tudi laški socialni demokratje, kakor nemški in poljski, v prvi vrsti nacionalci in potem šele socialni demokratje. Z ozirom na število glasov, katere so dobili slovenski kandidati v Trstu in okolici, pa je Pagninijev nastop naravnost smešen. Slovensko-narodni kandidati so dobili v Trstu in okolici največ glasov in to število glasov dalo je Trstu značaj laško-slovenskega mesta. Če prištejemo še tiste glasove, katere so dobili v Trstu slovenski socialno-demokratski kandidati, potem lahko rečemo, da je tržaška ulica — slovenska. In vendar se čuti „sodrug“ Pagnini razžaljenega, ker so nastopili v Trstu poleg laških tudi slovenski socialno-demokratski kandidati! Še nekaj zanimivega so nam pokazale zadnje volitve v Trstu. V tržaškem deželnem zboru gre namreč tudi za kolikor mogoče močno opozicijo proti laško-liberalni klikki, ki je po svojem gospodarstvu v deželnem zboru enaka nemško-nacionalni, oziroma nemškutarski klikki v našem koroškem deželnem zboru. Tržaški Slovenci so napredni in njim notoričnega klerikalizma nihče ne more podtikati. Zato pa je naravnost neodpušljivo, da so šli pri ožjih volitvah med Slovenci in laškimi liberalci tudi slovenski socialno-demokratski volilci v boj proti opozicionalnim naprednim Slovincem za laško-liberalne kapitaliste. Za koliko so torej laški socialni demokratje boljši od slovenskih? Edino pravi odgovor se glasi: laškim socialnim demokratom je opozicija, slovenskim socialnim demokratom pa opozicija in narodna zavest — deveta briga. Slovenski socialni demokratje v Trstu so s tem pokazali, da so slepo orodje laških sodrugov, ki so v prvi vrsti laški šovinisti, potem šele soc. demokratje. Kaj pa je z našimi koroškimi soc. demokrati? Ti pa so še za eno luknjo slabši, nego slovenski socialni demokratje v Trstu; kajti oni so, odkrito rečeno, privesek nemškutarske stranke. Če bi bili socialni demokratje na slovenskem Koroškem samo internacionalna delavska stranka — oni sicer zatrjujejo, da so internacionalni — potem bi morali začeti neizprosni boj proti nemškim ljudskim šolam na slovenskem Koroškem in to iz popolnoma enostavnega in jasnega razloga: Delavec mora skrbeti za to, da dobro živi. Dobro živel pa bo le tedaj, če bo dobro zaslužil. Delavci se morajo torej potegniti za izboljšanje plače, oziroma zaslužka. Da se pa bodo vsi delavci zavzeli za izboljšanje zaslužka, zato jim je treba izobrazbe, katera je pa mogoča le na podlagi materinega jezika. Iz ljudskih, takoimenovanih utrakvištnih šol na slovenskem Koroškem pa je materni jezik šoloobiskujočih kmečkih in delavskih otrok, to je slovenski jezik popolnoma izbacjen, tako da

zna otrok, kateri zapusti tako ljudsko šolo, samo nemško — ne morda pravilno — pisati in nemško brati, ne da bi nemščine, katero bere, tudi razumel, o kakem znanju slovensčine skoraj ne more biti govora. Ni torej čuda, da naši šoli odrasli delavci in kmetje nimajo veselja do branja, ker namreč ne razumejo tega, kar berejo, in da polagoma pozabijo še tisto trohico, čemur so se v ljudski šoli privadili. Med njimi so tudi častne izjeme, ki potom samoizobrazbe, spojena z velikim trudom, dosežejo lepe vspehe. Te izjeme so pa tudi zrele na politična vprašanja in razmotrivanja. Pretežna večina pa se ne zanima za branje, pač pa za „kvarte in kugeljco“. In iz te pretežne večine se rekrutira socialno-demokratska stranka na slovenskem Koroškem. To so torej elementi, kateri brez lastne razsodbe in lastnega prepričanja prisegajo na evangelij strankinih agitatorjev. Nočemo trditi, da so druge stranke na slovenskem Koroškem brez takih nerazsodnih elementov, povdarjati hočemo samo to, da so vsi ti in neizobraženi elementi, najsi so potem pristaši te ali one stranke, zgolj produkt naših protikulturnih nemških ljudskih šol, katere bijejo odraslemu razumu in zdravi pedagogiki naravnost v obraz in katerim bi morali predvsem tudi socialni demokratje v lastnem interesu napovedati odločen boj do skrajnosti. Da se prav razumemo. Slovenci nismo zato, da bi se naši otroci učili v šolah samo slovenski. Razmere v deželi zahtevajo, da se morajo učiti tudi nemškega jezika. Da je pa pouk tujega jezika in vseh drugih predmetov mogoč le na podlagi materinščine, je neovrgljivo dokazano dejstvo tudi za internacionalne socialne demokrate. Socialni demokratje bi torej v boju proti nemškim šolam le izvršili del svojega programa in pridobili mnogo na ugledu. Seveda so to — skoraj bi rekel — le pobožne želje, ker so voditelji in lokalni organizatorji socialnih demokratov na slovenskem Koroškem vsi od prvega do zadnjega rojeni Nemci in kot taki predvsem Nemci in potem šele socialni demokratje. Upajmo pa, da pridejo v socialno-demokratsko stranko v kratkem času elementi, ki se bodo z vso vnemo zavzeli za to eminentno kulturno in socialno-politično vprašanje.

Hranilnica in posojilnica v Šmihelu je kupila v mestu Pliberku veliko hišo, nekdanjo pivovarno, kjer se napravi „Narodni dom“. Obenem je začela v tej hiši poslovati nova posojilnica za Pliberk. Tudi vrla slovenska občina Blato dobi v tej hiši svojo pisarno. Dosedaj ni v mestu bilo slovenske gostilne, dasi je mesto le umetno nemško, a okolica je popolnoma slovenska. Slovenci so se zbirali vsak torek „pri kroni“. Pač pa je v predmestju, v Brešnji vasi, vrla narodna gostilna Potočnikova, kjer lepo deluje Ciril-Methodov nabiralnik. — V Pliberku bi prav lahko izhajalo več slovenskih obrtnikov. Mesto ima lepo lego s senčnatimi izprehajališči v ozadju ter je posebno vabljivo za letoviščarje.

Slovenci in Trst. K Trstu sliši tudi nekaj okolice. Občinski svet, ki ga izvoli Trst z okolico, je obenem tudi deželni zbor. V ta občinski svet ali deželni zbor so volitve ravnokar dokončane. Ispadle so iste za Slovence kaj ugodno. Naši sovražniki Nemci in Lahi imajo strah, da bodo dobili Slovenci v tem deželnem zboru (ali obč. svetu) v kratkem času večino, da bo prišel torej Trst v slovenske roke. In to je lahko mogoče. Saj so gospodovali svoj čas tudi v drugih mestih, ki so dandanes čisto slovenska (bila so seveda tudi prej, ali Slovenci so bili toliko neumni, da so pustili, da je vihtel nad njimi Nemeč bič), Nemci ali pa Lahi (ob morju). V okolici tržaški so zmagali Slovenci že takrat prav častno in Lahi in Nemci sami pravijo, da okolice nikdar ni mogoče vzeti Slovincem. Pa tudi v mestu samem je le malo manjkalo, da niso bili izvoljeni namesto laških kandidatov slovenski. Za Nemce so pa volitve nad vse klaverno izpadle. Prej so gnali tak krik, kakor bi slišal Trst že skoro cel njim (Nemcem), kakor bi bil Trst že po napol nemško mesto, ali volitve so jim njih široka usta zamašile, pokazalo se jim je, da nimajo iskati v Trstu nič. Res žalostno je dandanes za Nemce! Kamor pogledaš, povsod vidiš, da se morajo umakati in prepustiti mesta (katera jim seveda itak ne slišijo), drugim narodom. pri Slovanih je pa to ravno nasprotno: mi pridramo povsod dalje in lahko rečemo, da bode imel v 20 letih Slovan povsod prvo besedo. Saj

je pa to tudi čisto nes pametno, da pustimo, da nam gospoduje Nemeč. Slovenec, vzbudi se iz dolgega spanja, pomisli, da si na svoji zemlji gospodar ti, ne pa Nemeč, pomisli, katere pravice imaš in zahtevaj te pravice. Če mi naših pravic sami ne bomo zahtevali, jih tudi nikdar ne bomo dobili. Če se bomo sami sramovali našega jezika, pač ne moremo zahtevati, da bi mu (našemu jeziku) izkazovali čast Nemci. Zato na dan! Vsak povej in pokaži povsod očitno, da si sin slovenske matere. Ne imejmo strahu, saj imamo ravno iste pravice, kot pa Nemci. In te pravice se nam morajo dati; če jih nam ne dajo naše oblasti, poiskali jo bomo na Dunaju. Na Dunaju je v državnem zboru dve tretjini Slovanov, ki se bodo zavzeli za nas. Posebno se smemo zanašati na naše brate Čehe. Čehi imajo obrnjene vedno svoje oči na nas. Resnica je, da si tudi naše oblasti ne bodo več upale pritiskati na nas. Saj mora cel svet videti, da mi ne spimo več, da se je zbudila moč, ki je spala stoletja v nas. Kamorkoli pogledamo, povsod vidimo, da vstaja za Slovence zora. Slovenci smo se prebudili, to je resnica, katera se ne more utajiti in s tem bodo morali računati naši nasprotniki, s tem bodo morali računati tudi naše oblasti, posebno še oblasti po slovenskem delu Koroške. Da, mi vstajamo! Za nas bode prisijalo lepo smehljajoče se solnce. Čez naše nasprotnike pa, ki so toliko mučili naše predstare in kateri mučijo še tudi nas, kjer nas le morejo, pa mora priti temna noč. Temna noč mora priti in je zagrniti, to bo njih zaslužena kazen za to, da so nas pustili stoletja in stoletja brez pravic, da smo jim bili Slovenci stoletja in stoletja le živina, sužnji, s katerimi so ravnali večkrat bolj grdo, kakor se ravna z sužnji, in da nam se danes ne dajo naših pravic. To se mora zgoditi tako gotovo, kakor je sam Bog v nebesih!

Slovensko akadem. ferljal. društvo „Gorotan“ ima svoj VI. redni letni občni zbor dne 29. t. m. v «Rutarjevi» gostilni v Dolinčičah pri Rožaku točno ob 3. uri popoldne. Dnevni red: 1. Sprejemanje novih članov. 2. Čitanje zapisnika. 3. Poročilo odbora. 4. Sprememba pravil. 5. Volitve. 6. Slučajnosti.

Udeležba vseh članov in novovstopajočih je radi važnosti sporeda nujna. Vabljeni so tudi prijatelji društva.

Sestanek slovenskih učiteljskih abiturijentov in abiturijentinj bo 1. avgusta v Ljubljani. Dopoldne se bodo čitali v „Mestnem domu“ referati zavodov, popoldne pa bo na vrtu in v areni „Narodnega doma“ sestanek z učiteljstvom in prijatelji učiteljstva. Vabijo se tovariši abiturijenti in tov. abiturijentinke, cenjeno učiteljstvo in vsi prijatelji učiteljstva! Celovski uč. abiturijenti, ki se udeležijo sestanka, naj svojo udeležbo nemudoma naznanijo Iv. Muhi, uč. ab. v Ljubljani, Jurčičev trg 1.

Gradec. (Tovariši, abiturijenti!) Končali ste gimnazijska leta in si pridobili potrebnega znanja za nadaljni studij. Resen trenotek stopa pred Vas, ko si morate izbrati poklic, v katerem upate doseči srečo. Čaka Vas trdo delo: toda s pridnostjo in z jekleno energijo boste lahko dosegli svoj cilj. Vam, ki se ne strasite truda in dela, da nadaljujete svoj studij, veljajo naše besede. Hudo je človeku, ko pride v tuje mesto, neznan in tuj vsakomur. Želi si družbo, želi si dobrih in odkritosrčnih prijateljev, ki so enakomisleči in ki ga umevajo. Pri njih bi rad iskal razvedrila in utehe. Vas, dragi tovariši abiturijenti, ki ste si izbrali Gradec kot vseučiliško mesto, vabimo v društvo «Triglav», ki lahko s ponosom zre na dobo 34 let svojega obstanka. Naši boste dobrih in odkritosrčnih prijateljev, ki Vas prejmejo z odprtimi rokami. V društvu «Triglav» si lahko pridobite vsestranske in strokovne izobrazbe. Velika knjižnica, ki je naš zaklad, vam nudi potrebnega čtiva. V društvu prihajajo vsi slovenski in mnogi drugi časopisi, kjer se lahko informirate v dnevnih vprašanjih. V področju društva obstajata medicinski in tehnični klub, ki skrbita za strokovno izobrazbo. Naročajo se knjige in aparati, katerih si posameznik ne more nabaviti. Vrše se predavanja v društvenih prostorih in poučni izleti. Telo si lahko krepite s sabljanjem v sabljaškem klubu in s telovadbo v Slovenskem Sokolu, katerega načelnik in starosta sta člana našega društva. Za zabavo se skrbi s prirejevanjem veselice, zabavnih večerov in skupnih

izletov. Tovarski strnimo se v mečno falango proti prodirajočemu nazadnjastvu! Malo nas je, a moramo biti močje, jekleni in značajni. Veliko dela nas čaka med narodom in dosegli bomo uspehov, ako si urimo moči in ostanemo složni. Pridite in pogledajte si delovanje našega društva, potem pa razsodite sami! S Triglavskim pozdravom! Opomba: Natančnejše informacije glede društva in studija se dobe pri sledečih tovariših: Jakob Cimerman, abs. fil., Žiče pri Konjicah; Franc Zupančič, cand. ing., Št. Rupert, Dolenjsko; Anton Hrovat, cand. med. Šmarje pri Jelčah; Pavel Lenarčič, cand. inr., Ljubljana, Pogačarjev trg 3; Ciril Žizek, stud. iur., Ormož.

Nemški Šulferajn je imel — kakor smo že poročali — o binkoštnih praznikih svojo glavno zborovanje. Iz poročila povzamemo, da je imel minulo leto (1908): 806.894 kron in 70 vin. dohodkov, z Rohrmanovo daritvijo vred pa (ta je podaril Schulvereinu sam 300.000 kron) je imel dohodkov 1.115.673 kron in 69 vin. Toraj več kakor en milijon dohodkov v enem letu! Ta denar se porabi skoro le proti nam Slovanom, da nam odtujujejo naše ljudi, posebno pa našo mladino! Naj bi Nemci obdarili rajši njih stare ljudi, kateri kar trumoma hodijo in beračijo po slovanskih hišah. Zapomnite si, Slovenci: »Zaprte duri pred takimi ljudmi! Naj grede beračit na Nemško, če imajo Nemci toliko denarja! Če jim ne bomo nič dali, ne bodo hodili dolgo po naših hišah. Imamo tudi domače reveže, skrbimo rajši za te, ti nam bodo hvaležni! — In še nekaj. Vsak vidi, kaka nevarnost nam preti od Šulferajna, in vsak vidi, kako potrebno je, da mu postavimo nasproti Ciril in Metodovo družbo. Žal pa, da se to ne stori! Ciril in Metodova družba se ne podpira zadostno, da žal: od gotove strani deluje se celo proti njej. Dokler so bliži pri njenem vodstvu v večini klerikalci, se ni storilo nič; namesto da bi se ustanovljale nove podružnice, so pustili zaspati še tiste, ki so že bile ustanovljene. Šulferajn ima vsako leto več dohodkov (leta 1908 imel je za 470.000 kron več dohodkov kakor leta 1907) in dela na vse mogoče načine proti nam. Za Ciril in Metodovo družbo so se zavzeli naprednjaki in glej — to je že odveč: Ciril in Metodova družba se mora bojkotirati, vzeti se ji mora dobro ime. Za to imamo na Koroškem dokaze.

Poslednja volja. (Pouk, kako je treba napraviti poslednjo voljo ali testament, da bo veljaven.) Mnogi naročitelji te brošure so se pritožili, da je niso prejeli. Knjižica je bila odposlana vsem naročiteljem in pošiljatelj ni kriv, če ni dospela v njihove roke. Kdor je še ni dobil, naj se oglasi pri M. Primožiču, dež. sod. svetniku v Tolminu, pri katerem je še mnogo iztisov na razpolago. Knjižica stane 50 vin., po pošti 55 vin. Najbolje je, ako se pošlje naročnina v znamkah. Dosedaj je naprodaj knjižica tudi v knjigarnah L. Schwentner in v Katoliški Bukvarni v Ljubljani ter v slovenski knjigarni J. Gorenjca v Trstu. Priporočljivo bi bilo, da si naroče županstva po več iztisov ter razdele med ljudstvo.

Kaj mora vsak Slovenec in Slovan vedeti? Nemška društva v deželah, ki so zastopane v avstrijskem državnem zboru, so imela l. 1908 članov in javno izkazanih dohodkov: »Šulferajn« 100.000 članov in 617.200 K dohodkov. »Zidmarka« (proti Slovencem) 50.000 članov in 226.000 kron dohodkov. »Bund der Deutschen in Böhmen« 55.400 članov in 190.000 K dohodkov. »Nordmarka« (proti Čehom in Poljakom v Šleziji) 20.000 članov in 148.000 K dohodkov. »Bund« Nemcev za severno Moravsko 44.000 članov in 62.000 K dohodkov. Zveza krščanskih Nemcev v Bukovini (proti Rusinom in Rumunom) 4900 članov in 60.000 K dohodkov. Tirolska ljudska zveza (proti Lahom) 24.000 članov in 56.000 K dohodkov. »Böhmerwaldbund« 36.000 članov in 47.000 K dohodkov. »Bund« Nemcev za nižjo

Moravsko 7500 članov in 9900 K dohodkov. »Bund« Nemcev za nižjo Avstrijo 7009 K dohodkov. Zveza krščanskih Nemcev v Galiciji (proti Poljakom in Rusinom) 3500 članov in 2600 K dohodkov. Nemška zveza na gornjem Avstrijskem (proti Čehom) 3100 članov in 8300 K dohodkov. V celoti tedaj 358.000 članov z 1.454.000 K, ki se izdajo v namen, katerega nam povedo že naslovi društev. Slovenskemu čitatelju bi bila tu pač vsaka opazka odveč.

Gospodarska vprašanja.

Kako dolgo se drže vina. Nek newyorški klub je hotel dognati, kako vpliva na razna vina visoka starost. Deset gospodarjev je v to svrhu poslalo iz svojih kleti izredno stara vina, n. pr. sherry iz l. 1800, madeira iz l. 1830, šampanjec iz l. 1868 i. t. d. Pri poskušnji se je pokazalo, da sta le sherry in madeira ohranila svojo moč in vonjavo, šampanjec in druga vina so bila za nič.

Pridobivanje premoga na svetu. V pridobivanju »črnih demantov« stoje Zedinjene države na prvem mestu in so že daleč prekosile Anglijo, ki je tako dolgo stala na čelu premogovne produkcije. Več nego ena tretjina svetovne produkcije, t. j. 275 milijonov ton na leto odpade na Zedinjene države, potem pride Anglija z 250 milijoni ton in Nemčija s 110 milijoni ton. Potem sele zlede daleč od zadaj Avstro-Ogrska s 40, Francija s 30, Belgija z 23, Italija in Rusija s 15 mil. vsaka na leto. Skupna produkcija premoga na svetu znaša 600 milijonov ton. Za bodočnost je najvažnejša dežela — Kina, katera ima, kakor so sedanje preiskave pokazale, največ premoga in še posebno največ antracita.

Koliko je na svetu živine? Na prvem mestu stoje v tem oziru Združene države Severne Amerike z 66.86 milijoni, potem Vzhodna Indija z 52 mil., Rusija 42.2 mil., Argentinijska 21.7 mil., Nemčija 19.3 mil., Francija 14.3 mil., Velika Britanska 11.7 mil., Avstrija 9.5 mil., Ogrska 6.7, Avstralija 8.34, Italija 5, Rumunjska 2.59, Švedska 2.55, Španska 2.2, Kapland 1.9, Nizozemsko 1.7, Bulgarsko 1.8, Dansko, Novi Zeland in Belgija istotoliko, Švica 1.4 mil. in Srbsko 956.660 ko-madov.

Mleko namesto alkohola. Osobje nemških državnih tiskarn (okoli 2400 oseb) je leta 1907 v svojih delavnicah popilo 27.019 litrov mleka, leta 1908 pa že 49.080 litrov. Poleg mleka so pili še razne druge brezalkoholne pijače, n. pr. blizu 100.000 steklenic Seiterjeve vode, pokalic.

Raznoterosti.

Največja lokomotiva na svetu. V Chicagu je dograjena lokomotiva, ki je največja na svetu. Stroj in tender tehtata 272 ton, stroj ima 16 gonilnih koles, cilindra imata premer 67—102 cm. Stroj lahko vleče 43 ton in bo zamogel peljati cel vlak čez Siero Nevado sam, za kar so služile sedaj štiri velike lokomotive. Kurilo se ne bo z ogljem, pač pa s surovim oljem.

Ponarejena oporoka, v kateri se gre za 12.000.000 kron, daje posla budimpeštanskemu kazenskemu sodišču. Dognali so namreč, da je hišni posestnik Wohl ponaredil oporoko in da je po njej podedoval od svojega strica 12.000.000 kron. Wohl še ni aretiran, ker baje biva v Karlovih Varih.

Spala 33 let. V Stockholmu na Švedskam se je gospica Karolina Karlsdatter zbudila iz letargičnega spanja, ki je trajalo 33 let. Zaspala je, ko je imela 13 let in vzbudila se je toraj, ko je stara 46 let.

Nov okras za ženske klobuke. V Waukeganu v Ameriki je neka tovarna, ki se bavi z metalizacijo raznih predmetov, dobila iz Texasa 2000 krastač z rogmi in raznih drugih žab, katere živali bodo sedaj vse metalizirali in potem porabili za okraske

ženskih klobukov. Žabe in žabice bodo rabili za okraske na iglah, katere rabijo ženske za pripenjanje klobukov. Predno bodo živali prevlekli s kovino, jih bodo kloroformirali. Omenjena tovarna bode izdelala 50.000 takih igel in za vsako bode rabila po eno žival. Tvrdba je najela posebne lovece na žabe, kateri jih bodo sedaj v Texasu lovili. Podjetniki so prepričani, da bodo z žabami napravili dobro kupčijo, tembolj, ker se ženske zanimajo za vse, kar je novo, zlasti še, ako pridejo klobuki in »krote« v poštev.

V Petrogradu (na Ruskem) so odkrili dne 6. t. m. z veliko slavnostjo spomenik rajnemu carju Aleksandru III. Na spomenik je bilo položenih več ko 500 vencev.

Strah za cigane. Cigani navadno nimajo domovinske pravice. Zato jih tudi v prisilnih delavnicah navadno ne sprejmejo in jih pošiljajo orožniku iz enega kraja v drugi. Ministrstvo za notranje zadeve je v zadnjem času odredilo, da se bodo sprejemali v prisilno delavnico v Korneuburgu tudi taki cigani, ki ne spadajo v nobeno občino. Teh toraj nihče ne bode izpraševal, od kod so in kam spadajo, romali bodo kar z orožnikom tja v prisilno delavnico. Cigani se pa dela čudno bojijo, pa tudi to jim je odveč, da bi morali biti vedno v enem kraju. Ko so nedavno vjeli na Češkem dva cigana in so jima povedali, kaj se bode z njima zgodilo, kam da bode ta morala iti, ustrašila sta se tako, da sta postala blede kot smrt. Bilo je jima pri srcu tako težko, kakor da bi morala iti na vislice. Zapomnimo si to tudi na Koroškem, občinski predstojniki, pozor! zdaj veste, kako se rešite ciganov.

Trgovina z živim blagom. Nedavno je bil prišel v Semlin na Hrvaškem z Ogrskega neki trgovec, ki je barantal z dekleti. Zvezal se je z delavcem Petrom Schimmerjem, da bi mu le ta naložil deklet v mrežo. Mislila sta vjeti v past najprej lepo deklino Mileno Lukič. Schimmer ji je prisegal, da jo ljubi in jo je s tem nagovoril, da je šla z njima po gostilnah. Nekega dne pa jo pelje temu v kraj, kjer jo je hotel izročiti onemu Ogru. Dekle je pa goljufijo še v pravem času spoznalo in je zbežalo, stvar pa je naznanila orožnikom.

Lovske puške

11 vseh sestav, priznana delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom priporoča 52-24 Prva borovska tovarna orožja **PETER WERNIG** c. in kr. dvorni založnik v Borovljah :: Koroško. Slovenski ceniki brezplačno in poštne prosto.

Epilepsija. Kdor trpi na božjasti, krču in drugih nervoznih boleznih, zateva naj knjigo o tem. 52-33 Dobi jo zastoj in poštne prosto v **Labudovi lekarni, Frankobrod o. M.** (Privil. Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.)

Varstvena znamka: „SIDRO“

Sinemet Capsici comp., nadomestek za 13

sidrov - pain - expeller

je vobče priznan kot izvrstno, bolečine tolažeče in odvajalno vmetenje pri prehlajenju i. t. d. Dobi se ga v vseh lekarnah za 80 v, K 1.40 in 2 K. Pri nakupu tega povsod priljubljenega domačega zdravila, naj se vzame le izvorne steklenice in skalije z našo varstveno znamko „sidro“, kajti potem je gotovo, da se je dobil izvorni izdelek.

Dr. Richterja lekarna pri „zlatem levu“
v Pragi
Elizabetna ulica št. 5, nova.
Razpošiljatev vsak dan.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Akcijski kapital K 3.000.000.

Denarne vloge obrestujemo po

4 1/2 %

od dne vloge do dneva vzdiga.

== Kolodvorska cesta št. 27. ==

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. Vinkuluje in devinkuluje vojaške in ženitninske kavcije. **Eskompt in inkasso menic. :: Borzna naročila.**

Centrala v Ljubljani. Podr. v Spiljetu in Trstu.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobitek 300.000 frankov. Na mesečno odplačevanje po K 8.— za komad. 1 62—34

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.